

REPOBLIKAN'I MADAGASIKARA
Tanindrazana – Fahafahana – Fandrosoana

MINISITERAN'NY RANO SY ALA

Lalana laharana faha: 97 – 017
Anavaozana ny lalàna fitantanana ny ala

Ny antenimieram-pirenena no nandany tamin'ny fivoriana nataony ny 16 jolay 1997,
Ny filohan'ny Repoblika,
Araka ny lalàmpanorenana tamin'ny 18 septambra 1992,
Araka ny fanapahana laharana faha – 16 – HCC / D.3 tamin'ny 4 aogositra 1997 nataon'ny
Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana,
No mamoka hampanan-kery ny lalàna izay toy izao ny andinindininy.

LOHATENY VOALOHANY: FAMARITANA NY ALA

Andininy voalohany : Amin'ny heviny raketin'izao lalàna izao, ny atao hoe ala dia ny velaran – tany rehetra mahafeno ireto toetoetra manaraka ireto :

- Ny velaran-tany rakotr'hazo na zava-maniry mitsiraka, hafa noho ireo novolena manokana fotsiny ho famokarana voankazo, hamokarana vilona sakafon' ny biby fiompy na ho haingo aman-dravaka ;
- Ny velaran-tany hanirian'hazo sy kirihitra miorona amoron'ny rian-drano sy farihy ary tehezandrano kaohin-driaka ;
- Ny velaran-tany izay ahitana fa ny hany vokatra na matoam-bokatra eo dia vokatry ny ala, araka ny famaritana izay amin' ny andalàna eto ambany ; kilasiana ho vokatry ny ala ; ny vokatra voajanahary rehetra avy amin'ny fitrandrahana azy ka didim-panjakana no hanoritana ny lisitr'izy ireny.

And.2 : Ampitoviana amin'ny ala :

- Ny velaran-tany tsy hanirian'hazo amin'ny faritra misy ala toy ny toerana sy kitrok'ala na valaran- dālana manavatsava ala, ny misy trano miorina sy tsangan'asa ilaina amin'ny fitantanana ny ala ;
- Ny tany tsy volen'hazo amin'ny aty ala voatokana, indrindra ho fikajiana sy famerenana amin'ny laoniny ny nofon-tany, fikajiana ny tontolom-piveloman'ny zava-miaina samihafa, fandrindrandrafitra mitana hamandoana na fampitomboana ny vokatry ny ala raha vita ny fanakilasiana azy araka ny voasoritry ny andininy faha – 76 sy ny manaraka amin'izao lalàna izao ;
- Ny velaran-tany efa voakapa hazo efa hatramin'ny dimy taona latsaka nefa tsy nahozoana alàlana hanaovana famakian-tany vao ;
- Ny tany hokara, ny anirian'ny vahona ;
- Ny anirian'ny voahary tsy miharoaro, manome hazo fihinam-boa, toy ny manga sy ny mahabibo ;

Ny ala-konko, ny hazo manan-kasina, ny anirian-drofia (iroboroboan'ny Ravinala).

And.3 : Azo atao ny mametra amin'ny alàlan'ny didy aman-tsipika, ny farafahakelin'ny velaran-tany voatokana antonona ny isam-paritra.

And.4 : Tsy heverina ho ala :

- Ny voly hazo sy ny fambolena-java-maniry amin'ny tsy faritr'ala ;
- Ny zaridaina volena hazo, ny lalàna sy faritra iriariavana an-tanàn-dehibe ary ny ambolena zana-kazo tsy tafiditra anatin'ny faritry ny ala ;
- Ny voly hazo sy ny fambolena-java-maniry ho trandrahina anatin'ny fotoana fohy, amin'ny tany tsy faritr'ala, nambara sy noraketina am-boky ho izany, tany amin'ny Fandraharaham-panjakana momba ny ala fony izy ireny naorina ;
- Ny velaran-tany rehetra ahazoana vokatry ny fambolena, raha tsy hoe rakotr'hazo naniry ho azy na voavoly izy ireny ;
- Ny fanaovana kijàna firaofana, arakaraka ny anokanana ny tany voasoritry ny lalàna.

And.5 : Ny fizaham-pototra ny maha-faritr'ala ny tany dia tandrifim-pahefan'ny vaomiera iray momba ny ala eo amin'ny toerana misy ny tany ka didim-panjakana no mametra izay ho anisany sy ny fomba fampandehanana azy.

And.6 : Ny fanapahana ataon'ny vaomiera dia azo ampakarina eo anatrehan'antokom-pitsarana ara-pitondrana izay hanapaka ny amin'ny fifanolanana rehetra mitranga.

LOHATENY II
NY MOMBA NY SATA ITANTANANA NY ALA
TOKO VOALOHANY : FAMARITANA

And.7 : Ny sata itantanana ny ala dia ny fitambaramben'ny fepetra soritan'ny didy aman-dalàna ary fitsipika mifototra amin'ny fiarovana sy ny fitantanana tsara sady maharitra ny loharanon-karen'ny ala.

TOKO II
FAMPIHARANA NY SATA ITANTANANA NY ALA
SY NY FANAFAHANA AMIN'IZANY

And. 8 : Ny ala rehetra dia azo ampiharana ny sata itantanana ny ala na ahafahana amin'izany amin'ny alàlan'ny fanapahana ataon'ny Fandraharaham-panjakana rehefa manome ny heviny ny vaomiera mikarakara ny ala voalazan'ny andininy faha – 5 amin'izao laharana izao.

Sokajy voalohany Fampiharana ny sata itantanana ny ala

And. 9 : Ny ala rehetra ampiharana ny sata itantanana ny ala dia fehezin'ny fitsipika momba ny fiarovana, fitantanana ary fitrandrahana soritan'ireo lalàna ireo.

And. 10 : Ny ala iharan'ny sata itantanana ny ala dia tsy azo amidy sy tsy maty paik'andro ny fitompoana azy.

And. 11 : Ny ala iharan'ny sata itantanana ny ala dia mahazo ny tombontsoa samihafa voafaritra amin'ny alàlan'ny didy amam-pitsipika.

And. 12 : Iharan'ny sata itantanana ny ala indrindra, raha vantany vao manan-kery izao lalàna izao, ka tandrova ny fepetra manokana raketin'ny Fifanarahana iraisam-pirenena :

- Ny ala voajanahary toy ny tahirin-javaboahary tanteraka, ny valam-pirenena, ny faritra voaaro manokana, ny ala voasokajy, ny ala amin'ny tanim-panjakana, ny faritra rakotr'ala voaaro ;
- Ny ala harin-tànan'olona an'ny fikambanana mizaka ny zom-panjakana indrindra ny fambolén-kazo sy ny faritra fambolén-kazo na ny anajariana ny nofon-tany, ny toby fikarakarana ny ala ;
- Ny ala sy ny tany volena hazo izay anisan'ny harem-panjakana, na tany ananan'ny Fanjakana zom-pitompoana tsy zaraina ;
- Ny hazo sy ny ala mbola mety hojariana, trandrahana ara-dalàna na havaozina indray ary ny tany volena hazo an'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana, an'antokon-draharaham-panjakana, an'antokon-draharaha fanasoavam-bahoaka ary an'ny fikambanana hafa mizaka ny zom-panjakana na izay ananan'ireo vondrona sy fikambanana ireny ny zom – pitompoana tsy zaraina ;
- Ny hazo, ny ala ary ny tany volena hazo an'ny vondrona mpikarakara ny ala najoro mba hahatontosana any amin'ny faritra amoron-dranomasina, fikojakojana ny toera-manintona voajanahary ary ny fifandanjan'ny tontolo iainana ;
- Ny tany anaovan'ny Fanjakana fambolén-kazo, ho fanatanterahana ny andininy faha – 43 amin'izao lalàna izao ;
- Ny aro-rivotra atsataka eny amin'ny tany fanaovan'asam-pambolena ;
- Ny fambolena hazo fihinam-boha amin'ny tsy faritr'ala, toy ny tany fambolena voanio.

And. 13 : Ny tompon'ala rehetra dia afaka mangataka ny fampiharana amin'ny alany, ny sata itantanana ny ala.

And. 14 : Ny fepetra sy ny fombafomba fampiharana ny sata itantanana ny ala dia mety hiovaova arakaraky ny ala voakasika raha toa izany an'ny fanjakana, an'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana, an'antokon-draharaham-panjakana na an'olo-tsotra, isam-batan'olona na fikambanana mizaka ny zony.

Didim-panjakana no hametra, raha ilaina, ny fepetra sy ny fombafomba arahina voalazan'ny an-dàlana etsy aloha.

And. 15 : Izay fifandirana rehetra mikasika ny fampiharana na tsia ny sata itantanana ny ala dia tandrifim-pahefan'ny vaomiera voalazan'ny andininy faha – 5 amin'izao lalàna izao.

Ny fombafomba sy ny fepetra fampiharana izao dia ho faritana amin'ny alàlan'ny didy amam-pitsipika.

And. 16 : Ny mpanapaka momba ny fampiharana ny sata itantanana ny ala dia :

1. Ny Minisitra miandraikitra ny Ala rehefa avy manome ny heviny ny vaomiera voalazan'ny andininy faha –5 amin'izao lalàna izao, mikasika ny alam-panjakana ;
2. Ny solontenam-paritry ny minisitara miandraikitra ny Ala rehefa avy manome ny heviny ny vaomiera mikarakara ny ala voalazan'ny andininy faha – 5 etsy ambony, mikasika ny ala an'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana sy ny an'antokon-draharaham-panjakana.

Sokajy 2- Ny amin'ny fanafahana tsy iharan'ny sata itantanana ny ala

And. 17 : Ny ala fananan'ny fikambanana mizaka ny zom-panjakana sy ny an'olon-tsotra dia azo afahana vonjimaika na tena raikitra ny sata itantanana ny ala.

Na izany aza dia tsy ahazoana fanafahana tsy iharan'izany ny tahirin-java-boahary tanteraka, ny valam-pirenena, ny faritra voaaro manokana ary ny ala voasokajy, ho fanajana ny fifanarahana iraisam-pirenena ary koa ireo tany sy velaran-tany voafaritry ny andininy faha – 2.

Ny amin'ny alam-panjakana, ny fanafahana dia tapahina amin'ny alàlan'ny didim-panjakana eo am-pivorian'ny Governemanta araka ny tolo-kevitra arosan'ny Minisitra miandraikitra ny Ala.

Mikasika ireo ala hafa, ny alàlana amin'ny fanafahana dia omen'ny solontenam-paritry ny fitantanana ny ala, araka ny fangatahana ataon'ny tompo, rehefa avy nanome ny heviny ny vaomiera voalazan'ny andininy faha – 5 amin'izao lalàna izao.

Izany fanafahana izany dia tsy azo afindra ary omena amin'ny anaran'olon-tokana.

And. 18 : Ny fangatahana alalàna amin'ny fanafahana dia tsy mifototra amin'ny fanatanterahana ny fandaharan'asa fanasoavam-bahoaka ara-toekarena sy ara-tsosialy.

Ny famotopotorana fangatahana fanafahana dia anarahana fepetra sy paika mitovy ihany amin'ny fangatahana fampiharana ny sata.

And. 19 : Ny fanapahana anomezan-dàlana amin'ny fanafahana dia mitovy endrika ihany amin'ny fangatahana fampiharana ny sata itantanana ny ala.

Izany dia mety hisy ny fampakaran-draharaha ataon'ireo olona ireo ihany sy araka ny fepetra mitovy ihany amin'ny fampiharana ny sata itantanana ny ala.

And. 20 : Ny ala voakasiky ny fanafahana tsy iharan'ny sata itantanana ny ala dia azo averin-ko voafehin'io sata io araka ny fepetra sy ny paika arahina voalazan'ny sokajy I, toko I, lohateny II amin'izao lalàna izao.

TOKO III

NY ALA IHARAN'NY SATA ITANTANANA NY ALA

And. 21 : Afa-tsy raha misy ny fanafahana voalazan'ny fepetra soritan'ny andininy faha – 16 hatramin'ny faha – 18 amin'izao lalàna izao, dia iharan'ny sata itantanana ny ala avy hatrany :

- Ny alam-panjakana ;
- Ny ala an'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana ;
- Ny ala an'antokon-draharaham-panjakana ;

Ny ala mandrakotra tanim-panjakana an'ny fikambanana mizaka ny zom-panjakana, Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana ary an'antokon-draharaham-panjakana dia iharan'ny sata itantanana ny ala avy hatrany, raha vantany vao manan-kery izao lalàna izao.

And. 22 : Ny ala an'olon-tsotra dia azo ampiharana ny sata itantanana ny ala araka ny fanapahana ataon'ny minisitera miandraikitra ny Ala rehefa avy manome ny heviny ny vaomiera mikarakara ny ala voalazan'ny andininy faha – 5 amin'izao lalana izao.

Sokajy voalohany - Ny amin'ny alam-panjakana

And. 23 : Ny alam-panjakana dia tantanina araka ny sori-dalana raketin'ny politika fitantanana ny ala sy ny tanjona kinendrin'ny fitantanana ny ala eto amin'ny firenena iaraha-misalahy ny famolavolana azy ary avoaka amin'ny alàlan'ny didim-pitondrana ataon'ny minisitera miandraikitra ny Ala.

And. 24 : Azo atao am-parimbona ny fitantanana ny alam-panjakana. Azon'ny Fanjakana afindra aminà fikambanana hafa mizaka ny zom-panjakana na fikambanan'olon-tsotra ny fitantanana ny ala azy. Didim-panjakana raisina eo amin'ny Filan-kevitra ny Governemanta no hametra ny fombafomba famindram-pitantanana.

Sokajy 2- Ny amin'ny alan'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana sy an'antokon-draharaham-panjakana.

And. 25 : Voafehin'ny fitsipika mitovy amin'ny fitondrana ny alam-panjakana raha mbola iharan'ny sata ny ala ihany, ny alan'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana sy an'antokon-draharaham-panjakana.

Sokajy 3- Ny amin'ny alan'ny fikambanan'olon-tsotra

And. 26 : Ny alan'ny fikambanan'olon-tsotra, ny fikambanana mizaka ny zo aman'andraikitra, na vatan-tenan'olona dia azo ampiharana ny sata itantanana ny ala, araka ny voalazan'ny andininy faha – 13.

And. 27 : Ny alan'olon-tsotra, ny fikambanana mizaka ny zo aman'andraikitra, na isam-batan'olona, izay iharan'ny sata itantanana ny ala dia tsy anefana ny vola fandoa.

TOKO IV

NY AMIN'NY FITRANDRAHANA NY ALA

Sokajy voalohany

Ny amin'ny alam-panjakana sy ny alan'ny Vondrom-bahoakam-paritraitsinjaram-pahefana

And. 28 : Manaiiky ny Fanjakana sy ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana handray ny fepetra rehetra ahafaha-mampihatra amin'ny alan'izy ireo ny drafitra fanajariana sy fitrandrahan'ala amin'ny alàlan'ny fikapana hazo araka ny laoniny.

Ny fitsipika momba ny fitrandrahana sy ny faritra ikapana hazo dia ferana amin'ny alàlan'ny didy aman-pitsipika araka ny tolo-kevitra ny solontenam-paritra ny minisitera miandraikitra ny Ala amin'izay mikasika ny alam-panjakana ; ataon'ny rantsana mahefa araka ny lalana mifehy ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana izany, amin'izay mikasika ny alan'ireto farany.

Ny fikapana hazo manaraka ny laoniny dia tsy imasoana amin'ala eny amin'ny faritra misolampy menamena fasihana ny nofon-tany aminy izay trandrana indrindra indrindra amokarana kitay sy saribao.

Ny manelanelana amin'ny fifandirana mikasika ny karazana nofon-tany, dia teknisiana iray tondroin'ny solontenam-paritra ny minisitera miandraikitra ny Ala.

And. 29 : Ny ala an'ny Fanjakana sy an'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana izay tsy azo trandrahina amin'ny alàlan'ny fikapana hazo manaraka laoniny dia iharan'ny sata momba ny fanomezan-dàlana hitrandrak'ala.

Io fanomezan-dàlana io dia mahafaoka ny ampahany na ny manontolo amin'ny matoam-bokatra fitrandraka araka ny hevitra raketin'ny andininy vaolohany, andàlana faha – 2 amin'izao lalana izao. Ireny dia itambesaran'adidy amin'ny fambolan – kazo na raha tsy atao izany, fanonerana ara-bola mifandraika aminy.

And. 30 : Ny karazany sy ny halehiben'ny vokatra azo trandrahina, ny fitsipika momba ny fitrandrahana ampiharina amin'ny tsirairay aminy ary ny fepetra ho fenoin'ny tompon'ny fahazoan-dàlana hitrandraka dia raketina an-tsoratra ao anatin'ny bokin'andraikitra.

And. 31 : Ny fepetra fanomezana ny fahazoan-dàlana hitrandraka dia feran'ny didim-panjakana raisina eo am-pivorian'ny Governemanta.

And. 32 : Ny tondrosandan'ny vola fandoa sy ny fepetra fampiharana azy ireo dia ferana amin'ny alàlan'ny didy amam-pitsipika.

And. 33 : Ny fitrandrahana ny alam-panjakana dia tsy maintsy mifanaraka amin'ny drafitra fototra fitantanana ny ala eto amin'ny Firenena.

And. 34 : Izay rehetra mpitrandraka ala dia tsy maintsy manana mari-pahaizana omen'ny Minisitra miandraikitra ny Ala toavin'ny Fanjakana na fankatoavana omen'ny Minisitra miandraikitra ny Ala araka ny fepetra soritan'ny didim-panjakana raisina eo am-pivorian'ny Governemanta. Izay rehetra mpitrandraka am-perin'asa amin'ny fotoana mampanan-kery izao lalàna izao dia tsy maintsy manao izay aha-ara-dalàna mba hahazoany ny fanofanana takiana amin'ny fisahanana ny asa aman-draharahany.

And. 35 : Ao anatin'ny roa taona manaraka ny famoahana izao lalàna izao ao amin'ny *Gazetim-panjakana*, dia ataon'ny Fanjakana ny fitanisana ny ala rehetra misy eto amin'ny tanim-pirenena. Mifanindran-dàlana amin'izany, ny tompon'ala isanisany dia tsy maintsy manao ny fitanisana ny ala ananany araka ny fepetra soritan'ny didim-panjakana. Isaky ny folo taona, dia ataon'ny tompon'ala tsirairay ny fitanisana ny ala ananany.

And. 36 : Ny mpandraharaha manao fanaraha-maso sy ny mpandraharaha mizaha fototra ny fandikan-dalàna mikasika ny ala voatondron'ny lalàna manan-kery dia mahazo tambiny amin'ny sazy vola voavory. Ny isan'ampahany amin'ireny tamby ireny sy ny fomba fandoavana azy dia feran'ny didim-panjakana raisina eo am-pivorian'ny Governemanta.

And. 37 : Ny faritra, ny departemanta ary ny kaominina dia mahazo ampahany sy tamberim-bidy izay feran'ny rantsana mpanapaka mahefa isan-taona ny habetsahany sy ny fomba fitakiana azy, araka ny fitsipika voasoritry ny lalàna momba ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana.

Sokajy 2- Ny amin'ny ala an'Antokon-draharaham-panjakana

And. 38 : Ny fomba fanomezana zo zakaina amin'ny ala an'antokon-draharaham-panjakana dia atao araka ny lalàna sy ny fitsipi-pitondrana mifehy azy ireny. Rijan-tenin'ny didy amam-pitsipika no hanoritana, raha misy ilàna ny fepetra fampiharana izao andininy izao.

Sokajy 3 - Ny amin'ny ala an'ny fikambanan'olon-tsotra

And. 39 : Ny tanim-pirenena rakotr'ala an'olon-tsotra dia trandrahana amin'ny alàlan'ny fahazoan-dàlana hikapa hazo. Ny fomba fanomezana zo zakaina amin'ny alan'ny fikambanan'olon-tsotra dia ampanarahana ny fitsipika ifaneken'ny andaniny sy ny ankilany. Rijan-tenin'ny didy amam-pitsipika no hanoritana, raha misy ilàna izany, ny fepetra fampiharana izao andininy izao.

TOKO V

NY AMIN'NY FAHAZOAN – DALANA HIKAPA HAZO
SY NY ZO ZAKAIN'NY FOKONOLONA

And. 40 : Ny alàlana hikapa hazo dia azon'ny solontenam-paritry ny minisitara miandraikitra ny Ala omena olon-tsotra manokana ho amin'izay ilàn'izy tenany fotsiny ihany sy araka ny fepetra soritan'ny didim-panjakana.

And. 41 : Mba ahafahan'ny mponina eny ambanivohitra mandray anjara tokoa amin'ny fikajiana maharitra ny loharanon-karena voajanahary azo havaozina, araka ny voalazan'ny lalàna mikasika ny fitantanana iombonana eo an-toerana ny loharanon-karena voajanahary azo havaozina, dia omen-dàlana ny fokonolona hampiasa ny zo nentim-paharazana zakain'izy ireo isam-batan'olona na mitambatra amin'ny alam-panjakana, an'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana, ny an'Antokon-draharaham-panjakana ary an'olon-tsotra raha mbola tsy nozakainy ireny zo ireny.

TOKO VI

NY AMIN'NY SATA MOMBA NY FAMAKIAN – TANY VAOSY NY DORO – ALA

And. 42 : Mitoetra ho fampihatra hatrany ny fepetra voalazan'ny hitsivolana laharana faha – 60 – 127 tamin'ny 3 oktobra 1960 manoritra ny sata momba ny famakian-tany vao sy ny doro-ala.

TOKO VII

NY AMIN'NY FAMBOLEN – KAZO

And. 43 : Ny Fanjakana dia vonona ny hanatanteraka politika fanoitram-paharisihina amin'ny fambolén-kazo. Amin'izany, dia fepetra maty paika anatin'ny drafitra fitantanana ny ala ato amin'ny Firenena no ampihariny andaniny ary ankilany isam-paritra, dia hisy ny fanasokajiana ny fambolén-kazo, araka ny fombafomba soritana amin'ny alàlan'ny didim-panjakana.

LOHATENY III

FANDAMINANA SY ANDRAIKITRY NYSAMPAN – DRAHARAHAM – PANJAKANA MOMBA NY ALA

And. 44 : Ferana amin'ny alàlan'ny didim-panjakana atao eo am-pivorian'ny Governemanta, ny fitsipika mifehy ny fandaminana sy ny andraikitra ny Sampan-draharaham-panjakana momba ny ala, na Fandraharaham-panjakana mitantana ny ala. Ny Sampan-draharahan'ny ala dia tsy maintsy ampifandrindrana amin'ireo mpiatrik'asa amin'ny seha-pihariana momba ny ala ka anisany indrindra ny departemanta miandraikitra ny fanabeazam-pirenena.

LOHATENY IV

**NY AMIN'NY FIFANDRAISAN'NY FANDRAHARANAM – PANJAKANA MITANTANA
NY ALA SY NY VONDROM – BAHOKAM – PARITRA ITSINJARAM – PAHEFANA**

And. 45 : Ny fitantanana sy ny fandraiketana ny tetika fampivoarana ny momba na alan'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana dia miankina amin'ny fahefan'izy ireo.

And. 46 : Ny fifandraisana misy eo amin'ny Fanjakana sy ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana amin'izay mikasika ny fitsinjarana sy ny famindrana ny fizakam-pahefana dia atao mifanaraka amin'ny fepetra voalazan'ny lalàna laharana faha – 93 – 005 tamin'ny 24 febroary 1994 anaovana ny sori-dalana ankapobe itondrana ny politikan'ny fitsinjaran-pahefana, indrindra eo amin'ny andininy faha – 15 hatramin'ny faha – 19.

And. 47 : Ny fifandraisana eo amin'ny Fandraharaham-panjakana foibe mitantana ny ala sy ireo sampan-draharaham-paritra ao aminy, soloin'ny solontenam-panjakana andaniny, ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana soloin'ny birao mpanatanteraka ankilany, dia mifototra amin'ny fifanarahana ifaneken'ny roa tonta.

Na manao ahoana na toy inona, dia tsy tokony hisy ny fifandraisana voafehin'ny fiambaratongam-pahefana, na fiahiana eo amin'ny sampan-draharaha miankina amin'ny Fandraharaham-panjakana foibe mitantana ny ala sy ireo izay miankina amin'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana.

LOHATENY V

NY AMIN'NY FARITRA IHARAN'NY SATA MANOKANA

And. 48 : Ny faritra sasantsasany, na izany noho ny karazany, na noho ny tanjona kinendry aminy, dia azo ampiharina sata manokana. Izany dia mikasika indrindra ny faritra ikajiana ny rano sy ny nofon-tany, ny famerenana amin'ny laoniny ny nofon-tany ny faritra ahitana tombony amin'ny tontolon-drafitra manodidina ny tombon-tsoa ara-tsosialy sy momba ny kolontsaina, ny velaran-tany fiarovana ampiharina lalàna hafa toy ireo izay mifehy ny indostria sy ny harena an-kibon'ny tany ary ny velaran-tany izay voatokana ho fari-pananan'izao tontolo izao na ny tahirin'ny tontolom-pahaveloman'ny zava-miaina.

Ireny faritra ireny dia azo itarina ary ny hafa dia azo atsangana amin'ny alàlan'ny fanapahana ataon'ny Fanjakana na amin'ny nahim-pony izany, na araka ny tolo-kevitra arosan'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana na ny fikambanan'ny olon-tsotra tompon'ny ala.

And. 49 : Ny fampiharana ny sata manokana amin'ny faritra iray dia mety ho vokatry ny paika arahina amin'ny fanesorana amin'ny tompony ny fizakana azy ho fanasoavam-bahoaka, na noho ny fifanekena ifanaovan'ny Fandraharaham-panjakana mitantana ny ala sy ny tompon'ilay faritra voakasika.

And. 50 : Rijan-tenin'ny didy amam-pitsipika no anoritana ny antonantony enti-manasokajy ny faritra ampiharana ny sata manokana.

And. 51 : Ny fitsipika mifehy ny fitantanana ny faritra tondroin'ireo andininy eto ambony dia ferana amin'ny alàlan'ny didy amam-pitsipika, amim-panajana ny fifanekena iraisam-pirenena noraiketin'ny Fanjakana Malagasy.

Ireny faritra ireny indrindra manokana dia tsy azo trandrahina, na inona na inona endrik'izany. Voarara ao ny fikapana hazo ifotony, ny famakian-tany vao sy ny fandrehetana afo ary koa ny fanaovana kijana.

LOHATENY VI
NY AMIN'NY TAHIRIM – PIRENENA MOMBA NY ALA
SY NY TAMBERIM – BIDY

And. 52 : Kaonty manokana ny an'ny tahirim-pirenena momba ny ala, ka tsy ara-panjakana ny fitantanana azy izay ankinina amin'ny Filan-kevim-pitantanana ahitana ny solontenan'ny Fanjakana, ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana, ny fikambanana tsy miankina amin'ny Fanjakana ary ny mpandraharaha araka izay fombafomba fanendrena azy ireny izay ferana amin'ny alàlan'ny didy amam-pitsipika.

Faritana amin'ny alàlan'ny didim-panjakana atao eo ampivorian'ny Governemanta ny fombafomba fitantanana ny tahirim-pirenena momba ny ala.

And. 53 : Ny tamberim-bidy avy amin'ny vokatry ny ala dia omena ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana araka ny fepetra voalazan'ny lalàna faha – 94 – 007 tamin'ny 26 aprily 1995, mikasika ny fahefana sy tandrifim-pahefana ary loharanom-bolan'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana.

Amin'izay mikasika ny kaominina, ny tondrosandan'ny tamberim-bidy dia ferana amin'ny alàlan'ny fanapahana ataon'ny Filankevitry monisipaly na ny Filankevitry ny Kaominina.

LOHATENY VII
FEPETRA TETEZAMITA SY FANASAZIANA

And. 54 : Ny fepetra famaizana voalazan'ny hitsivolana laharana faha – 60 – 127 mametra ny sata mifehy ny famakian-tany vao sy fandroana zava-maniry ary koa ny hitsivolana laharana faha – 60 – 128 tamin'ny 3 oktobra 1960 mametra ny paika arahina amin'ny famaizana ny fandikan-dalàna momba ny ala, ny fihazana, ny fanjonoana ary ny fiarovana ny zava-boary dia mbola manan-kery hatrany mandra-pisian'ny lalàna vaovao.

And. 55 : Foanana ary dia foana ny fepetra rehetra teo aloha mifanohitra amin'izao lalàna izao. Na izany aza anefa, ny fepetran-dalàna manan-kery ankehitriny dia mbola mihatra ihany, eo ampiandrasana ny fametrahana ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana, ny Vaomiera voalazan'ny andininy faha – 5 amin'izao lalàna izao, ny fandaminana vaovao ny Sampan-draharaha momba ny ala.

And. 56 : Ny Fanjakana dia manaiky fa ho raiketiny ny rijan-tenin'ny didy amam-pitsipika fampiharana izao lalàna izao ao anatin'ny fe-potoana iray taona manomboka ny vaninandro amoahana azy hanan-kery.

And. 57 : Raha ilaina dia hisy ny didim-panjakana atao eo am-pivorian'ny Governemanta hanoritra mazava ny fombafomba fampiharana ity lalàna ity.

And. 58 : Havoaka amin'ny *Gazetim-panjakan'ny Repoblika* izao lalàna izao. Ho tanterahina izany fa lalàm-panjakana.

Avoaka hanan-kery, Antananarivo, ny 8 aogositra 1997.

Didier RATSIRAKA.